

EL «SENY» D'EN GAZIEL

I

Fa unes setmanes quan Gaziel, publicava els seus articles al «Mirador» no tingueren aquests, altre ressó que, unes rèpliques d'uns prohoms regionalistes, contra l'apreciació, de què Cambó i la Lliga són dues forces diferents, la darrera de les quals —segons Gaziel— és i serà el ròssec que impedeixi que el primer arribi al cim de la política espanyola.

Tot amb tot però, no n'hi havia per res més, ni per res menys. Fullejant un dels darrers números de «La Gralla» m'he vist frapat per un elogi a Gaziel que en aquest cas no comprenc. Deixeu-me dir a la vegada, que també em plau més d'un dels escriptors polítics no «grats». Més just trobo el comentari que A. Bernadó —una bona valor, entre aquesta ardida joventut que malda per a organitzar un partit polític obrer, un partit de classe— dedica als «Punts de Seny» des de les columnes de «Trellall» —31 de maig—, tot i amb que el comentari respira una benevolença per l'articulista de «La Vanguardia».

Com deia suara no comprenc la complaença de «La Gralla» pels articles de Gaziel, més que més, quan aquests no són més que un altre intent —entre tants!— de deificació d'En Cambó. Si l'autor dels «Punts de Seny» hagués fet una apologia de primera intenció, i apassionada del mecenes de la Via Laietana, hom hi hagués pogut trobar una explicació, com la troba en tants d'altres esperits *aristarquics* de la nostra terra. Però és el cas que Gaziel per raó de la seva aristarquia, pel seu solitarisme, ha volgut cercar el punt de mira superior a tots els partits catalans i amb to de càtedra, ha volgut ensenyar als homes de partit —pobrets apassionats!— llur futura actuació política. Posant en joc les manyes del seu ofici —ésser intel·lectual— ha bastit un edifici on, ara amb una estirada, ara amb una arronçada, ara amb una lloança, ara amb un però, ha anat posant les coses de manera que tinguin raó d'ésser pel fet de l'existència d'En Cambó.

Molts dels nostres intel·lectuals, en són tant, s'han fet un tant gros tip de navegar per les aigües culturals de l'antiga Grècia, són tant *ateneístics*, que quan actua llur *espiritualitat*, tot ho posen en el seu punt just. Això aquí, això altra al costat, allò a sobre, etc., etc. Ho fan tant bé i amb tant fina elegància, que hom no pot distingir — en els temps en què vivim— si són ingénues de quinze primavetes, o *cocotes* literàries. Mantes vegades són això últim.

De tant mirar l'esplendor de la Hel·ladà, arriben a oblidar que ja han passat molts, però molts segles des d'aleshores, i és clar!, continuen fent semi-déus.

Sols tenint la concepció de les coses que això implica, es pot parlar d'incompatibilitats entre la

Lliga i Cambó, i desconèixer que la força d'aquest darrer prové d'ésser ja explícitament, ja implícitament la personificació de l'*estat de coses* que l'existència de la Lliga indica. Cambó a Espanya pesarà pel que hi pesi la burgesia catalana, a menys que s'entregui a organitzar la de les altres regions de la península, en les quals fora de certs nuclis és molt difícil pel fet de què encara no existeix, pel fet de què encara hi han molts *feudes*, amb tot el pes mort de l'ambient que això representa.

J. TRAVÉ I MARCH

(Acabarà)

En el darrer article del nostre col·laborador J. Travé March, el caixista el feia titular *Ja rectifiquen*, la qual cosa feia que no tingués relació amb el contingut del mateix, ja que ha de dir *Ja rectifiquen*.

El concepte elevat de la política

El mot «política» al nostre poble té un valor ben desprestigiat. Uns el pronuncien amb un somriure irònic, tot cordant-se l'americana. D'altres, saluden aquest mot amb cara alegre i envalentonada i amb un fregueix de mans ben esperançador. Per aquests «política» representa el mitjà d'assolir les seves conveniències. Per aquells «política» representa malfiança, escepticisme, indiferència, renunciament als drets de ciutadania.

La «política» amb aquestes definicions ha d'ésser forçosament mal servida. O amb especulacions i egoïsmes es perverteix o amb retraïment i indiferència s'abandona.

L'història política de Granollers que portem viscuda, tanmateix, no ens ofereix governants exemplars, ni la seva obra pot ésser motiu d'agraïment i de perennitat. A més de deixar-nos malparada l'hisenda ens desmoralitzen el poble amb les seves oscil·lacions ideològiques i amb la convivència, poc escrupolosa, amb tota mena de colorines polítiques.

El poble no pot haver-hi après res de bo, per això, cal, ara, una intensa actuació ideològico-cultural, per inculcar el sentit elevat de la paraula «política» que avui, encara, no capeixen bé la major part dels ciutadans.

Mentre el poble no estigui animat d'un alt sentit polític i no segueixi ben atent i amb ull obert les gestions dels seus governants, encoratjant-los amb les seves aprovacions i entusiasmes i foragitant-los en els seus desviaments, no aconseguirem, ben segur, modelar els homes que puguin acceptar merescudament la direcció dels nostres destins.

Cal no esperar amb actitud passiva i d'indiferència l'aparició dels homes que han de portar la davantera. De mantenir-nos en aquest postrament tant sols aconseguiríem allunyar els homes de consciència recta i de sentiments enlairats, i la nostra inconsciència i la nostra retractació ens portaria a ésser novament pasta borda de cacicat.

Entenem que els governants han d'ésser els executants de la voluntat sobirana del poble. Mai el poble ha d'ésser la joguina de la voluntat dels governants. Per això, però, cal que el poble tingui plena consciència dels seus deures i dels seus drets i arrelats, ben arrelats, els sentiments cívics. Si la seva feblesa deixés incomplets aquests deures, automàticament renunciaria als seus drets que són els que obren el pas a la civilització, alliberen a l'individu i dignifiquen la terra que sap fer-ne ús i virilment sap defensar-los quan li són sostrets,

FRANCESC PAGÈS